

Kde domov můj?

Národnostní složení republiky a perspektiva menšin

ZJEDNODUŠENÁ
VERZE (OMJ)

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

multikulturní
centrum
praha

Před **první světovou válkou** bylo území dnešní České republiky součástí **rakousko-uherské monarchie**.

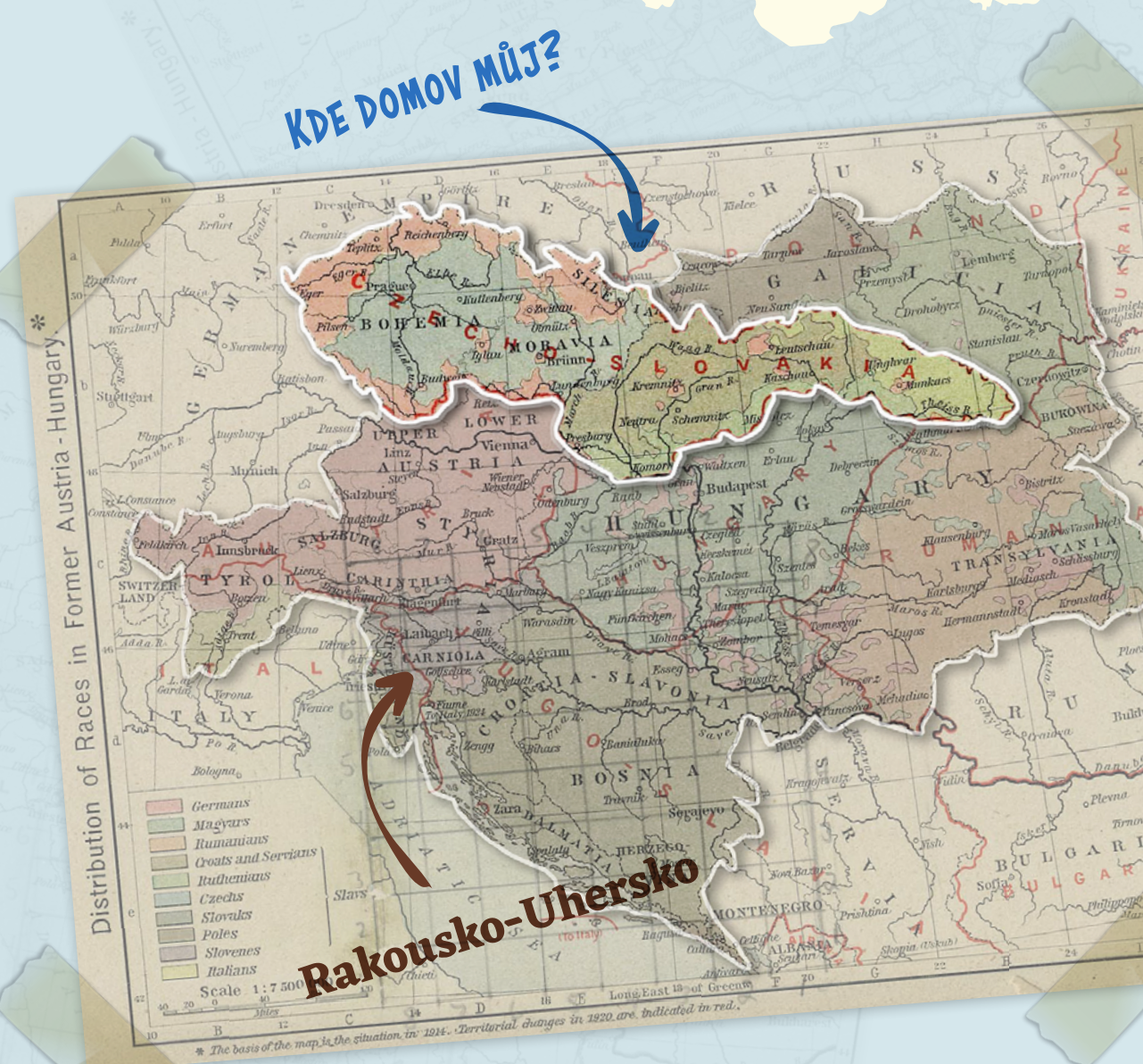
Po konci první světové války vznikla **28. října 1918 Československá republika**.

V Československé republice žili lidé několika národností, například: Češi, Slováci, Němci, Maďaři, Poláci nebo Rumuni.

**Národnostní složení republiky
a perspektiva menšin
Zjednodušená verze (OMJ)**

KDE DOMOV MŮJ?

Přečtěte si ukázkou a odpovězte na otázky:

Národnostní složení republiky
a perspektiva menšin
Zjednodušená verze (OMJ)

UKÁZKA ČÁST 1

UKÁZKA ČÁST 2

UKÁZKA ČÁST 3

1. část

A (Američanka): Promiňte, hledám nádraží. Můžete mi pomoci?

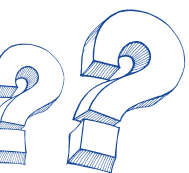
Č (Čech): Hledáte nádraží? To je za rohem. Slyším, že jste cizinka, dovedu vás tam.

A: Jsem Češka z Ameriky a jsem na studijní cestě.

Č: Už jste byla někdy v Československu?

A: Ne.

Č: Československo je velmi zajímavá země.

1. V jaké zemi se příběh odehrává?

a) Československo

b) Německo

2. Žena pochází z:

a) Československa

b) Ameriky

c) Austrálie

2. část

Č: V Československu žijí lidé mnohých národností. Musíte proto umět hodně řeči, abyste se domluvila. Například: U hranic s Německem, ale i v jiných městech v českých zemích se domluvíte německy, když pojedete na Slovensko, tam zase na jihu potřebujete umět maďarsky, pak tu jsou také Poláci, na východě republiky Rusíni a také Rumuni. To je jiné než v Americe, tam stačí angličtina.

A: To je složité. Jak to, že je v Československu tolik národností?

Č: To je pozůstatek Rakousko-Uherska, které se rozpadlo po první světové válce. Pro lepší představu uvedu konkrétní čísla: Čechoslováků je 9 700 000, Němců 3 318 000, Maďarů 719 000, Rusínů 569 000, Poláků 100 000, Židů, ovšem podle národnosti, nejen podle náboženství 200 000. Máte raději procenta?

A: Ovšem, že mám.

Č: Čechoslováků je 66 %, Němců 22,5 %, Maďarů 5 %, Rusínů 4 %, Židů 1,3 %, Poláků 0,68 %, ostatních 0,5 %. Vidíte tedy, že mimo Němce jsou to celkem nepatrné zlomky.

3. V Československé republice žili lidé různých národností.

a) ANO

b) NE

4. Zaškrtněte, které národnosti žily v Československu:

a) Němci

b) Maďaři

c) Češi

d) Slováci

e) Bulhaři

f) Poláci

g) Židé

h) Rusíni

3. část

A: Obávám se, že národ československý svou velkou většinou utlačuje národnostní menšiny.

Č: To je pomluva. V československé ústavě jsme dali všem menšinám po zákonu rovná práva a poskytli jim příležitost, aby mohly kulturně žít docela po svém.

A: Nevěřím.

Č: Dokážu vám to čísly. V Československu je 345 středních škol a z nich je 83 čili 27 % německých. Vzpomeňte si, Němců je u nás 22,5 %, ale středních škol mají 27 %, tedy víc, než na co mají právo. Podobně je tomu u Maďarů i oláků. Děti z národnostních menšin, mohou navštěvovat školu s jejich mateřským jazykem.

A: To jsem nevěděla.

Č: Kde je nejméně 20 % lidí jiné národnosti než československé – Němců, Maďarů i Poláků –, tam mají i před úřady i ve veřejném životě plné právo používat svůj jazyk, vedle jazyka státního. Tedy žádné utlačování, ale rovná práva.

5. Podle ústavy měli lidé národnostních menšin v Československé republice stejná práva jako Česi a Slováci.

a) ANO

b) NE

A: Děkuji vám, velmi jsem se poučila! Provedl byste mě Prahou?

Č: Rád vás provedu. Čtvrtek by se vám hodil? Dobrá. Počkám na vás v devět hodin na tomto místě.

A: Dobře.

Pohled menšin

Národnostní složení republiky
a perspektiva menšin
Zjednodušená verze (OMJ)

Rozdělte se do skupin po čtyřech.

K dispozici máte čtyři texty. Každý ze skupiny přečte jeden text. Na základě informací z textů vyplňte společně ve skupině tabulku.

TEXT URZIDIL

TEXT KUBISZ

TEXT SELBSTWEHR

TEXT SLOVENSKÁ PRAVDA

	Urzidil	Kubisz	Selbstwehr	Slovenská pravda
O jaké národnostní menšině se v textu píše?				
Z jakého roku je ukázka?				
Je autor spokojený se situací své národnostní menšiny?	ANO NE	ANO NE	ANO NE	ANO NE
Autor textu je nespokojený s:				

Johannes Urzidil

německý spisovatel žijící v Praze

Národnostní složení republiky
a perspektiva menšin
Zjednodušená verze (OMJ)

Češi viděli v novém státě stát národnostní, který vytvořili Češi pro Čechy. Nemohli vidět nic jiného. Mírová konference rozhodla, že každý národ má právo na sebeurčení. Kde je ale to právo, když 3,5 milionu Němců a milion Maďarů musí poslouchat Čechy?

Němci si nemyslí to stejné. Můžu říct, že za to můžou Češi i Němci. Každý rozumný Němec neodmítá stát, ale jeho systém.

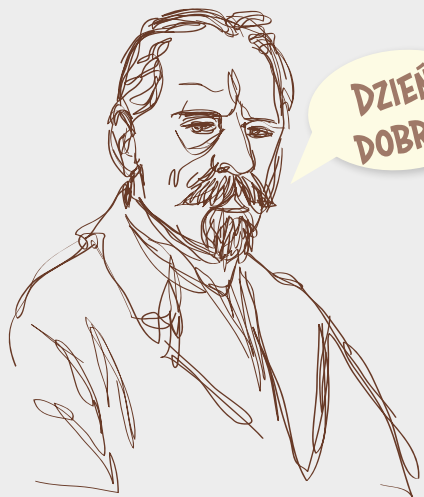
Názor, že stát je český národ, je chyba německá i česká. Česká proto, že z vícenárodního státu dělá stát národní, neschopný života. Německá proto, že Čechům dávají větší význam, než mají.

Mírová konference: V textu se objevuje slovní spojení mírová konference. Je to odkaz na mírovou konferenci, která se uskutečnila v roce 1919 (po první světové válce) v Paříži. Na této konferenci státy podepsaly mírové smlouvy.

Jan Kubisz

polský učitel a básník žijící na Těšínsku

Národnostní složení republiky
a perspektiva menšin
Zjednodušená verze (OMJ)

DZIEN
DOBRY!

Poláci jsou v Československu menšina, proto jsou slabší. Nemáme zástupce v parlamentu, který hlídá naše práva. Vláda říká, že nám rozumí, ale nic z toho nemáme, když nás někdo ohrožuje. Tak bojujeme a hádáme se. Ale když se dva hádají, třetí se směje. Kdo je třetí, je jasné.

Selbstwehr

židovský pražský německojazyčný týdeník

Národnostní složení republiky
a perspektiva menšin
Zjednodušená verze (OMJ)

Oslavili jsme první narozeniny Československé republiky. Vznik Československé republiky byla událost století a stejné byly i oslavy. Po roce existence Československé republiky není všechno jenom krásné.

Na začátku se zdálo, že Židy budeme považovat za součást republiky. Není tomu tak. Antisemitismus se objevuje v denním tisku, u politických stran, u lidí v každodenním životě. Antisemitismus se stává v Československu oficiální a tolerujeme ho.

Slovenská pravda

slovenské noviny

Národnostní složení republiky
a perspektiva menšin
Zjednodušená verze (OMJ)

Když se slovenský národ po vzniku Československa osvobodil, všichni Slováci byli šťastní. Chtěli, aby se slovenská kultura a literatura rozvíjela. Radost ale brzy skončila. Děti se ve škole učily být Čechoslováky a ne Slováky. V rodinách se děti učily být hrdými Slováky. Tak se škola dostala do rozporu s rodinou. Je to podobné jako za maďarského režimu, kdy žáky vychovávali k maďarské národní hrdosti, a ne ke slovenské. Slováci se měli stát Čechoslováky. Neučí se slovenské dějiny, nečtou se slovenské knihy, nepoužívají slovenská slova. Žáci jen mlčí. A proč? Protože se bojí, aby neměli špatné vysvědčení.

Konec první hodiny

Národnostní složení republiky
a perspektiva menšin
Zjednodušená verze (OMJ)

Test

Líbila se ti hodina?

Test

Národnostní složení republiky
a perspektiva menšin
Zjednodušená verze (OMJ)

1. Seřad'te národnosti žijící v první československé republice od nejpočetnější po nejméně početnou.
(přiřad'te čísla od 1 nejpočetnější – 6 nejméně početná)

Němci	<input type="text"/>
Čechoslováci	<input type="text"/>
Maďaři	<input type="text"/>
Poláci	<input type="text"/>
Rusíni	<input type="text"/>
Židé	<input type="text"/>

2. Když v některé části první Československé republiky žilo více než 20 % lidí menšinové národnosti, mohli na úřadech používat svůj jazyk.

A) Ano B) Ne

1. Mapa R–U: Autor neuveden. [mapa] Mapa R-U. In: Wikipedia, heslo Mapa R-U. [online 11-11-2020] – upraveno
2. Na návštěvě v Praze. In: Novák, Jan. Nejkrásnější země. Kniha mládeže o Československu. Praha: Gustav Voleský, 1938, str. 13–16. – kráceno a upraveno
3. Urzidil. Zdroj: Tschechen und Deutsche. In: Neue Rundschau. Frankfurt, 1922. – překlad
4. Kubisz. Zdroj: Jan Kubisz. Pamietnik starego nauczyciela. Cieszyn: Wydawnictwo towarzystwa ewangelickiego, 1928, str. 306 – překlad
5. Selbstwehr. Zdroj: Selbstwehr. roč. 13, číslo 42, str. 1. (3. 10. 1919) – překlad
6. Slovenská pravda. Zdroj: Článek Pomýlená výchova. In: Slovenská pravda. roč. 8, č. 45, str. 1. (6. 11. 1927) – překlad

(Všechny původní texty byly zkráceny a zjednodušeny pro potřeby žáků s OMJ.)